

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4Ps/2/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516200492
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2017:8516200492.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v statusovej veci T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. - C. XXX, zast. procesným opatrovníkom Obcou I., právne zastúpená JUDr. Jozefom Mačugom, advokátom Advokátskej kancelárie v Starej Ľubovni, ul. 17. novembra 31, na podnet Okresného súdu Stará Ľubovňa, za účasti N. O., nar. X.XX.XXXX, bytom I. - C. XXX, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. - C. XXX, v takom rozsahu, že táto nie je schopná rozhodovať pri majetkovoprávných záležitostiach, nie je schopná zastupovať sa pred súdmi, orgánmi štátnej správy a orgánmi samosprávy, uzatvárať zmluvy akéhokoľvek druhu, udeľovať plnú moc, preberať doporučené úradné listové zásielky, vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v ústavnej a ambulantnej forme.

II. Súd ustanovuje T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. - C. XXX, ktorá bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka v osobe jej sestry N. O., nar. XX.XX.XXXX bytom I. - C. XXX.

III. Súd vymedzuje rozsah práv a povinností opatrovníčke tak, že táto je oprávnená a povinná T. O., nar. XX.X.XXXX zastupovať pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci, uzatvárať zmluvy v bežných veciach, preberať za ňu dôchodok a iné sociálne dávky, preberať doporučené úradné listové zásielky a udeľovať plnú moc, disponovať finančnou hotovosťou v bežných veciach, vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v ústavnej a ambulantnej forme, disponovať s hnutelným majetkom v bežných veciach. Na disponovanie s nehnuteľným majetkom, hnutelným majetkom a finančnou hotovosťou v nie bežných veciach a na uzatváranie zmlúv v nie bežných veciach je potrebný súhlas súdu.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

V. Súd náhradu trov konania štátu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu a po doručení lekárskej správy o zdravotnom stave, súd začal uznesením č.k. 4Ps/2/2016-14 dňa 2.6.2016 z úradnej povinnosti konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony u T. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. - C. č. XXX.

2. Následne súd za účinnosti O.s.p. ustanovil uznesením 4Ps/2/2016-15 zo dňa 2.6.2016 menovanej opatrovníka pre toto konanie a to Obec I. a doručil účastníkom poučenia o procesných právach a povinnostiach. Zároveň súd ustanovil uznesením č.k. 4Ps/2/2016-18 dňa 2.6.2016 znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie MUDr. Vieru Jenčovou, Psychiatrická ambulancia v Starej Ľubovni na vypracovanie znaleckého posudku o duševnom stave menovanej.

3. Dňa 14.10.2016 bolo do spisu doručené oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia JUDr. Jozefom Mačugom, advokátom, AK Stará Ľubovňa, a to na základe rozhodnutia centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci sp. Zn.: 1N 11181/16 - KaPO.

4. Znalčka doručila súdu vypracovaný znalecký posudok č. 6/2017 dňa 22.5.2017 z ktorého záverečnej časti vyplýva, že osoba o spôsobilosti ktorej sa koná T. O., nar. XX.X.XXXX trpí ľahkou duševnou zaostalosťou a epileptickými zmenami osobnosti. Duševná zaostalosť a epileptické zmeny osobnosti sú stavmi pri súčasnom stave medicínskeho poznania nevyliciteľné, trvalé, liečbou je možné dosiahnuť len redukciu porúch správania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti T. O. je spôsobilá robiť právne úkony, okrem majetkovoprávných záležitostí (uzatváranie zmlúv, rozhodovanie o predaji a kúpe nehnuteľností a pod.), administratívnoprávnych úkonov vyžadujúcich kontakt s úradmi a rozhodovanie o spôsobe liečby. V uvedených situáciách nedokáže dostatočne posúdiť dôsledky svojho konania. V ostatných situáciách dokáže ovládať a posúdiť svoje konanie, dokáže nakladať s finančnými prostriedkami vo výške primeraného vreckového a dokáže si zaobstarávať veci bežnej potreby, či postarať sa o svoje osobné veci. Nie je schopná rozhodovať pri majetkovoprávných záležitostiach, nie je schopná zastupovať sa pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci, uzatvárať zmluvy akéhokoľvek druhu, udeľovať plnú moc, preberať doporučené úradné listové zásielky, vyslovovať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako v ústavnej tak aj v ambulantnej forme.

5. Právny zástupca JUDr. Jozef Mačuga v písomnom vyjadrení k znaleckému posudku uviedol a navrhol, aby súd vo veci rozhodol v zmysle záverov znaleckého posudku a zároveň menovanej ustanovil opatrovníka v osobe jej sestry N. O., nar. X.XX.XXXX, ktorú navrhol na pojednávaní vypočuť.

6. Procesný opatrovník Obec I. v písomnom stanovisku zo dňa 23.6.2017 uviedol, že voči znaleckému posudku nemá námietky.

7. Na pojednávaní v zmysle § 243 CMP súd vypočul T. O., t.j. osobu o spôsobilosti ktorej sa koná, ktorá uviedla, že bola u MUDr. Jenčovej na vyšetrení, súhlasí s tým, aby za opatrovníčku jej bola ustanovená sestra N. O., s ktorou žije v spoločnej domácnosti a spolu si rozumejú. Zároveň dodala, že nechce, aby jej zo súdu chodili písomnosti, pretože ju to psychicky vyrušuje a vyčerpáva.

8. Navrhovaná opatrovníčka N. O. na pojednávaní uviedla, že súhlasí s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku pre svoju sestru T. O.. Žijú spolu v spoločnej domácnosti, je jej vo všetkom nápomocná, ak je potrebné poskytuje jej prvú pomoc. Taktiež sestru sprevádza k lekárovi a sestra je na ňu veľmi naviazaná. Vo všetkých činnostiach jej pomáha a aj naďalej jej pomáhať bude.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom osoby o spôsobilosti ktorej sa koná, jej právneho zástupcu a navrhovanej opatrovníčky, oboznámil sa s obsahom znaleckého posudku a ostatným spisovým materiálom a ustálil skutkový stav tak, ako je horeuvedené.

Právne posúdenie:

10. Podľa § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka /OZ/ spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

Podľa § 10 ods. 1 OZ ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa ods. 2 cit. zák. ust. ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 231 ods. 1 písm. a/ CMP v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony

Podľa § 236 CMP účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

Podľa §239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

Podľa § 243 ods. 1 CMP súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až § 277.

Podľa ods. 2 cit. zák. ust. ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka

Podľa ods. 2 cit. zák. ust. súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

11. Spôsobilosť na právne úkony fyzických osôb vyjadruje oprávnenie jej nositeľa vlastným konaním robiť právne úkony. Je tak významnou právnou kategóriou vo sfére hmotného práva, no súčasne bezprostredne ovplyvňuje aj rozsah spôsobilosti samostatne konať pred súdom. Spôsobilosť na právne úkony je predpokladom privátnej autonómie subjektov. Zásah do spôsobilosti na právne úkony je potrebné vnímať ako zásah do osobnej integrity človeka, teda aj do práv garantovaných Listinou základných práv a slobôd a tiež Ústavou SR ako aj širokým spektrom medzinárodných dohovorov, ktorými je Slovenská republika viazaná. Zásahy do spôsobilosti na právne úkony človeka súvisia v zmysle platnej a účinnej právnej úpravy OZ s duševnou poruchou, ktorá je určitej intenzity a nie je len prechodná. Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou ale opatrením slúžiacim predovšetkým na ochranu záujmov samostatných fyzických osôb, ktoré pre svoj duševný stav nie sú schopné robiť s dostatočnou zodpovednosťou právne úkony.

12. Vzhľadom na zistený skutkový stav, závery znaleckého posudku, taktiež výsluch osoby o spôsobilosti ktorej sa koná a navrhovanej opatrovníčky, súd dospel k záveru, že je dôvodné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u menovanej v rozsahu ustálenom znalkyňou vo vypracovanom znaleckom posudku.

13. Keďže s konaním o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je spojené aj konanie o ustanovenie opatrovníka, súd osobe obmedzenej na právnych úkonoch - T. O. ustanovil opatrovníka v osobe jej sestry N. O.. Súd má za to, že táto osoba bude funkciu opatrovníka vykonávať v jej prospech a v jej záujme. Obe sestry žijú v spoločnej domácnosti, navrhovaná opatrovníčka je sestre nápomocná a táto je na ňu aj veľmi naviazaná.

14. Zároveň súd poukazuje aj na písomne stanovisko procesného opatrovníka Obce I. /č.l. 77/.

15. Súd zároveň vymedzil rozsah práv a povinnosti opatrovníkovi tak, že tento je za osobu o spôsobilosti ktorej sa koná oprávnený vykonávať bežné úkony na ktoré bola obmedzená tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

16. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

18. O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Štát platil trovy znaleckého dokazovania a preto poukazuje na ust. § 251 CMP súd rozhodol, že štátu právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku právny zástupca osoby o ktorej spôsobilosti sa koná, osoba o ktorej spôsobilosti sa koná a ustanovený opatrovník nemôžu podať odvolanie, pretože sa ho na pojednávaní výslovne vzdali do zápisnice súdu po vyhlásení rozhodnutia. (§ 368 CSP)

Procesný opatrovník Obec Hromoš môže podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Stará Ľubovňa, písomne, trojmo. (§ 59 ods. 1 CMP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.